

The poem - a space for experiencing the sacred

Drd. Anuței (Iordache) Ioana, Universitatea din Pitești, Facultatea de Teologie, Litere, Istorie și Arte, Școala Doctorală Filologie

Abstract: This current paper's objective is a consideration of poetry under the name of Prayer. Many poets had a moment in their creations when they defined the faith and rituals by poetic expressions. This title and theme can be seen from the creations of Mihai Eminescu to the creations of Vasile Voiculescu. The poetry voices state admiration, love, enthusiasm or even desperation on the topic and all these emotions are expressed through a literary form. Their creation suggested the communion with God and transfer metaphysically that analyzes. They explore the prototype metaphor of Romanian orthodox life by using their gift to deepen into the spiritual meaning of Christianity, showing how they feel about it. This collection of poems brings us closer to how differently poets experience spirituality, offering us a piece of their journey in searching for knowledge and eternal love as a conversation with the divinity that contains all their feelings about spirituality.

Keywords: Poetry-Prayer, visions, faith, mystical-religious explorations, spirituality.

Poezia cu valoare de rugăciune, confesiunea lirică a propriilor trăiri raportate la divinitate apare adeseori în creațiile marilor noștri scriitori dovedind „necesitatea stringentă a raportării la spiritualitate”¹, de care nu s-au putut desprinde. Manifestarea emoțiilor generate de clipele căutării, vibrațiile pure la atingerea gândirii metafizice sau aspirația spre absolut au primit, în formă lirică, numele de *Rugăciune* sau *Rugă*.

În căutările sale, omul și-a îndreptat ochii spre cer în căutarea absolutului, și-a deschis inima spre Creatorul nevăzut, pentru dobândirea unui echilibru al sufletului încărcat de durere și neputință. Această „ridicare a minții spre cer”¹ sau simpla „rugăciunea este vorbirea minții cu Dumnezeu. Ea este vlăstarul blîndeții și al lipsei de mînie, este rodul bucuriei și al mulțumirii, este alungarea întristării și a descurajării”³, iar poeții au avut și astfel de momente, de aspirație la divinitate, de căutare a propriei liniște în spațiu spiritual.

Capodoperă a genului de departe pare a fi *Rugăciune* de Mihai Eminescu, tocmai prin extraordinarele emoții și trăiri generate de imaginea Fecioarei Maria, simbol al iubirii nesfîrșite, femeie și mamă tuturor celor ce caută ocrotirea supremă, legătura între pămînt și cer. Prin glasul poetului se cumulează glasul întregului popor român unit în venerație, dovadă tainică a unei legături nezdruncinate, numită „crăiasă”, sinonim cu denumirea de împărăteasă a cerului din rugăciunile ortodoxe: „Crăiasă alegîndu-te,/ Îngenunchem rugîndu-te/ Înălță, ne mîntuie/ Și zid de mîntuire,/Privirea-ți adorată/ Asupra-ne coboară/ O, maică prea curată/ Și pururea fecioară,/

¹ Ilie, Emanuela, *Poezia-rugăciune în spațiul închisorilor comuniste*, în www.diacronia.ro, BDD-A86.pdf.

² Îndrumări misionare, Ed. Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1986, p.736.

³ Ilie, Cleopa, *Ne vorbește părintele Cleopa*, volumul IV, Ed. Mănăstirea Sihăstria, 2010, p. 58.

⁴ Rusu, Mina-Maria, *Minor poets from Gîndirea*, în www.upm.ro, Journal of Romanian Marie.”. Fecioara reprezintă, după cum spunea George Călinescu, absolutul, idealul, arhetipul, iubirea prin care ajunge intuitiv la fericirea paradisiacă, „Regină peste îngeri”, „ipostază a luminii întrupate, un numen, segmentul omenesc al lui Dumnezeu, sau, mai aproape de adevăr, partea sacră a omului căzut, reactivată prin credință și neprihănire”⁴, „Lumină dulce clară” este implorată să asculte cererile tuturor aflați în neputințe inerente, să restabilească legătura dintre Dumnezeu și om.

Rugăciunea ridicată la rang de artă poetică, ca formă de exprimare a crezului artistic, o face Octavian Goga, descoperind un prilej de a da glas suferinței provocate de asupririlor românilor din Transilvania. Exprimarea concepției asupra menirii poetului ca mijlocitor, se face sub forma unui monolog liric adresat divinității, prin asumarea destinului colectiv: „ Eu cad neputincios, stăpîne,/ În fața strălucirii tale” căutând salvarea „ Eu în genunchi spre tine caut:/ Părinte, orînduie-mi cărarea!”, în sufletul său se însumează suferințele și neputințele a multor generații, jalea „unei lumi, părinte,/ Să plîngă-n lacrimile mele”. Poetul imploară ajutorul divin pentru a obține izbăvirea întregului popor, pentru care își asumă orice suferință personală: „ În suflet seamănă-mi furtună/ Să- l simt în matca-i cum se zbate,/ Cum tot amarul se revarsă/ Pe strunele înfiorate/ Și cum sub bolta lui aprinsă/ În smalț de fulgere albastre/ Încheagă-ți glasul de aramă/ Cîntarea pătimirii noastre.”

Pentru unul din primii poeți ai literaturii, Iancu Văcărescu, rugăciunea echivalează cu recunoașterea absolutului printr-o minunată metaforă de adresare: „ Stăpîne al luminii!”, recunoscînd atributele divinității, Dumnezeu este lumină, adevăr, „ Voința sfîntă”, înțelepciune și puterea absolută, care nu intervine în libertatea omului, nu-l abate din „ calea nebuniei” de unde eul promite că va evada, „ Voi da eu slavă ție!”, dorința finală este de a primi „ întru cuget viața,/ În el dă-mi nemurirea.”

La Costache Ioanid, în *Rugăciune de binecuvîntare*, trăirile sunt generate de rugăciunea *Tatăl nostru* din care reia sistematic fiecare cerință chiar din deschidere: „ O, tatăl nostru, care ești în Ceruri” recunoscîndu-i supremația „ Cel ce plutești pe aripi de heruvimi”, izvor al luminii, pe care-L roagă cu insistență să se facă mereu prezent în viața tuturor, să nu ne părăsească și să nu țină cont de greșelile umane inerente, recunoscînd totodată neputința umană, neascultarea îndemnurilor divine, nesocotirea jertfei lui Iisus Hristos, a iubirii Sale pentru om, deși e vizibilă dorința mîntuirii în sufletul oricui.

Mai tîrziu, George Lesnea va transfigura inedit rugăciunea *Tatăl nostru* prin potențarea efectelor divine asupra naturii, rod al Creatorului ce „ Cîrmuiești corabia”. Dumnezeu poate fi descoperit pretutindeni: în perfecțiunea naturii, în murmurul fîntînilor, în mireasma florilor, în zorii dimineților, „ în seva luncilor”, „ în mierea stupilor”, în echilibrul naturii și în frumusețea simbolizată prin soare. Poetul recunoaște că lumea conține „ bune și rele”, iar Dumnezeu se află deasupra vieții și a morții, conducătorul lumii întregi.

Pornirea pe calea împărătească a propriei regăsiri, se vede și la Petru Ionescu în *Rugă*, „Doamne, am venit la Tine din întuneric”, limanul divin este dătător de pace pentru orice împovărat „Să trec peste durere și peste Rău!”, găsind că omul ar trebui să mediteze la adevărata suferință îndurată de Iisus „ Și semnul Tău – Doamne – unul este: Durere!”

Rugăciunea nu este făcută doar pentru sine, ci este făcută și la un nivel mai înalt pentru binele țării, ieșind din modul egoist de împlinirea unor cereri personale, spre cereri patriotice pentru țară și popor, așa cum apare la Nicolae Iorga în *Rugă*: „ – Dă, Doamne, mintea Ta cerească/ celor care au să ducă Țara Românească/ în zilele greutăților celor mai mari!” considerînd că prin jertfele nenumărate ale istoriei poporul este îndreptățit să aibă o viață mai bună: „ Ajută-ne, Doamne, în ceasul cel/ greu, căci din părinți în fii, mult/ au răbdat pentru Tine! Amin”.

Rugăciunea de iertare a păcatelor versificată apare și la Ștefan Octavian Iosif, care se consideră „ nedrept”, lăsat în așteptarea unui semn de milă divină, învins de propriile suferințe, dar gata de a-și întinde brațele spre cer în neputința proprie de găsirea unei rezolvări: „ Către Tine plîng și gem:/ Îndurare!”, stări reluate în *Rugă* ca o formă de acceptare a suferințelor pentru desăvîrșire, pentru dobîndirea mîntuirii: „ Flămînd mă lasă, Doamne, și mă ceartă/ Din cînd în cînd, cu voia Ta cea dreaptă/ Dușmani trimite-mi dintre

cari nu iartă:/ Puterile în luptă se deșteaptă.//Dă-mi pas ușor la joc, și încă una:/ Avînt în zări de aur minții mele,/Și să-mi anini cununa,/ Cununa-ntregă cît mai sus în stele.”

La Adrian Maniu, *Rugăciune*, se manifestă în două poezii, corespondente unor stări duale: bucuria de învingerii suferinței sau conștientizarea stării de păcat. Deasupra durerii, după depășirea acesteia, se ajunge la curățirea conștiinței, iar recompensa este pe măsură, asemenea marilor mucenici ai lumii creștine: „Și, pregătește-mi sfîrșit înseninat./ Ca asfințitul blajin de azi.”, dar și ca recunoaștere a greșelilor din trecut „Hulit-am, blestemat-am și-am risipit desfrîul/ Aș vrea să-mi curăț gîndul și să îl spăl în rîul”, asemănîndu-se cu răul suprem, tîrît în infern, ca mai apoi să implore iertare și scoaterea la lumină, fiind deschis la o perpetuă așteptare a iertare, o așteptare necesară, pe măsura greutăților păcatelor sale asemănîndu-se cu porcul sau cu lupul, mizeria umană indusă de puroi.

Strigătul unui „mare fiu rătăcit” aluzie la fiul rătăcitor din parabola biblică, mesaj subliniat de repetiția sa „Rătăcitul”, strigătul pribeagului printr-o lume ideatică ce îl transformase într-un ateu, trăitor cu „apa mută ce nu curge”, ajunge să se plece în fața lui Dumnezeu, numindu-l „Părinte” pentru „lunaticul poet” în imaginarul poetic al lui George Mărgărit.

Ion Minulescu își pleacă și el cuvintele în fața Dătătorului de viață, printr-o suită de poezii cu titlul de *Rugă*. Citirea lor demonstrează un adevărat practicant, o bună cunoaștere a calendarului bisericesc, dovadă fiind emoțiile experiențelor trăite în ajunul marilor sărbători religioase. Exprimarea umilinței și recunoașterea erorilor comise asemănătoare unei mărturisiri se vede în început: „Știi că sunt vinovat, Părinte...” din *Rugă pentru iertarea păcatelor*. Semnificația versurilor integrează problematica conștiinței umane la momentul bilanțului, printr-o analiza atentă, pură: „Și nesocotesc *Scriptura*/ Cînd păcătuiesc de-a rîndul/ Și cu fapta,/ Și cu gîndul./ Și cu gîndul./ Și cu ochii,/ Și cu gura...”. Trăirile din postul Paștelui apar în *Rugă pentru Duminica Floriilor*, o meditație la intrarea Domnului în Ierusalim călare pe un asin, pe care poetul îl aseamănă cu „un Pegas cu aripi duble” ce poartă creatorul într-o lume singulară a imaginației, trăirile lui Iisus i se par asemănătoare cu ale sale: „Și fă să uit c-odată am fost și eu ca Tine!...”

O altă sărbătoare declanșatoare a unei rugi este Schimbarea la Față, în care continuă implorarea divinității printr-o adresare simplă, invocația divină: „Doamne!...” cu scopul de a dobîndi ajutorul altruist, nu doar pentru sine, ci pentru întreaga omenire care nu mai vede nimic din binefacerile Sale, răzvrătindu-se prin ancorarea în material. Glasul său exprimă glasul întregii lumi ce imploră în unanimitate: „Fă să fie bine pentru bine/ Și, la fel, frumos pentru frumos”.

Impresionantă este și *Rugă pentru ultima rugă*, titlul revelator al unei ultime dorințe de a primi binecuvîntarea cerească pentru a intra în Ierusalimul ceresc, fapt pentru care este gata de a suferi împăcat, ca și Iisus Hristos, fără răzvrătire și întrebări, cu scopul de a dobîndi în plan artistic, recunoașterea talentului și a harului prin scris: „...dă-mi patru ochi/ Și zece mîini...//Dă-mi zborul rîndunicii peste mări,/ Să-mi ducă scrisul dincolo de zări.”, dar și pentru a dobîndi viața veșnică: „Să-mi pot lega viața, prin ea, numai de tine/ Nu să-mi reneg stăpînul, ca Petru-n sărbători,/ Cînd va cînta-n ogradă cocoșul de trei ori.” Versurile sale dovedesc o bună cunoaștere a Bibliei, a evenimentelor evanghelice din viața lui Iisus Hristos generatoare a rugămintii din final: „Dă-mi, Doamne, binecuvîntarea Ta,/ Să Pot muri, ca și Cristos, pe Golgota!...”, verbul folosit atestînd neputința umană în fața suferințelor.

Vasile Militare exponentul unei lirici religioase pentru care a plătit cu libertatea, are o serie de creații sub marca rugăciunii. Două poartă titlul simplu de *Rugă*, într-una frumusețea naturii este generatoarea unei simple cereri în plan personal, ca îngerii să-l ajute să nu mai greșească, iar în alta rugămintea devine

patriotică izvorâtă din constatarea greutăților cu care se confruntă țara, în contextul instaurării unui nou regim totalitar: „Ajută, Doamne Sfinte, Țării mele/ Să-și umple sufletul de soare și de stele!/ În inima ei, - azi de neguri plină, -/ Lumină, Doamne, să reverși, - lumină!// Alungă-i corbii negri ce dau roată,” țelul fiind pentru a avea „curcubeu peste hotare!...”

Momentele dedicate convorbirii cu Dumnezeu sunt aceleași cu cele ale unui creștin practicant după cum se vede în *Rugăciune de seară*, dezvăluind o conștiință tulburată, dornică de a găsi pacea necesară unui somn liniștit, dar pacea izvorăște doar de la El.

Rugăciunea nu este doar un moment al cererilor neîmplinite sau o implorare a iertării, ci și un moment al slăvirii, al recunoașterii atributelor divine dătătoare de viață, ca în începutul unei poezii intitulată *Rugăciune*: „Mărire Ție, Doamne Sfinte/ Că mi-ai dat viață, - o comoară:/ Mi-ai dat lumină, mi-ai dat minte/ Și toate câte mă-nconjoară...”. Din recunoașterea că toți suntem născuți din voia Lui, eul pleacă spre promisiunea unei vieți a faptelor bune, a evitării păcatelor și a iubirii necondiționate prin depășirea egoismului: „Așa mă leg, cu dor fierbinte,/ Să-mi fie fapta și cuvântul,/ Și-așa ajută-mi, Doamne Sfinte, Cum eu mi-oi ține legământul!”

Îndemnul poetului la rugăciune îl face pe considerentul că aceasta este distincția între omul înzestrat de Dumnezeu cu chipul Său și animalul necuvântător, care poate și-ar dori să preamărească divinitatea, dar nu are posibilitatea. Cugetarea la perfecțiunea creației poate conduce omul la preamărire sub îndemnul *La rugăciune tot pământul*, prin dedicarea totală a gândirii, prin anihilarea eului „...uitînd de lumea toată, uitîndu-te pîn' și pe tine!.../O singură Putere numai s-atîrne-n ruga-ți cît mai greu/ Și-un singur nume, peste toate, să fie numai: Dumnezeu!”. Oferă cititorilor și exemplul personal *În ceas de rugăciune...*, sugerînd lacrimile purificatoare ale sufletului la momentul întîlnirii cu Dumnezeu, cînd toate intimitățile se dezvăluie ca într-o oglindă a adevărului, minciuna și evitarea nu-și mai au loc, dar neputința conduce spre salvarea prin lăsarea în voia Sa: „Că tu m-ai scos la mal din marea cea fără margini, fără fund, / De cîte ori eram aproape, în largul ei, să mă scufund!...”

Îndemnul său vine dintr-o profundă experiență personală, dintr-o regăsire primară a comuniunii „Dumnezeu e...deci și-n tine...”, cererile adresate nu sunt „niciodată de prisos”, dar să nu se ajungă la rugăciune numai în momentele de cumpănă, ci mereu.

Poezia și rugăciunea ca formă de alinare în perioada carcerală se identifică și în versurile lui Mihai Buracu, momentul convorbirii cu Dumnezeu este o aducere aminte a celor „ce s-au dus”, ca formă de comuniune cu aceștia, cu durerile lor, adunate generație de generație pe care noi în chip nevăzut o purtăm în noi „Și-ntorși întru Tine, sub bolta înserării,/ Ca în mîini nevăzute de Arhangheli/ Va arde din sfintele candeli/ Umplute cu lacrima țării.”

Durerea ca izvor primordial al rugăciunii surprins în formă lirică apare și la Radu Gyr, unde echilibrul minții este dat tocmai de suportul divinității și speranța izbăvirii: „Dă-ne, Doamne, mîntuirea/ pentru jertfa ce-am adus/ și ne curmă sîngiuirea.../ Dă-ne pacea ta de sus!/ Și ca semn de împăcare/ odihnește morții lin./ De veghe la fiecare/ dă-le, Doamne, cîte un crin”. Edificatoare este transfigurarea durerii și supraviețuirea prin suportul divinității, mai ales în *Rugăciune din celulă* în care poetul exprimă „emblematică implorare a uitării, singura ce mai poate vindeca spiritul de aducere-aminte”⁵

„Doamne, păzește-mă. Doamne, ai milă.../ Sînt ca o scorbură veche'ntr'un tei./ În noaptea mea și-a lăsat Amintirea prăsilă/ toate năpîrcile ei.// Nu mai pot s-o îndur, dezmățata./ Iese de peste tot, din pereți/ și-

mi azvîrle'n culcuș cu lopata/ urzici, și cărbuni și scaieți// Doamne, nici pieptul, nici ochii, nici gura/ nu vor să-i mai rabde pojarul/ Mă zvîrcolesc ca pe plită țiparul,/ atît de cumplită-i arsura.”

Și Corneliu Coposu își îndreaptă o *Rugă* spre cer pentru a dobîndi pacea universală, liniștea sublimă ca semn al iertării: „, Cerne, Doamne, liniștea/ Peste nesfîrșita suferință,/ Seamănă întinderi de credință/ Și sporește roua îndurării.// Răsădește dragostea și crinul/ În ogorul năpădit de ură,/ Și așterne peste munți de zgură/ Liniștea, iertarea și seninul.”

Rugăciunea nu este adresată în exclusivitate lui Dumnezeu, ci poate fi adresată și Fecioarei Maria, pentru care creștinii ortodocși au un cult deosebit ca în *Rugăciune către Maica Domnului* a lui Constantin C. Popescu, ea fiind purtătoarea doleanțelor tuturor către Fiul mult iubit. Legătura lor își are originea „în plasarea inspirație poetice în orizonturi biblice”⁶ în imaginea de la nunta din Cana Galileii, în care mama cere ajutorul Fiului pentru mirii aflați în neputință: „, Roagă-te precum în Cana/ L-ai rugat cu glas duios,”. Versurile exprimă venerația creștinilor ortodocși față de Fecioara Maria,, Simbolica ineputabilă a elementului matern, caritabil, evlavios și poetic în egală măsură”⁷, prin denumirea de „, Maica noastră-a tuturor”, recunoașterea puterii acesteia „, veșnic rugătoare/ pentru noi, la Fiul Tău.” Și insistența de a o face continuu pentru toți prin repetarea verbului la imperativ: „,roagă-te”. Știind că sufletul creștinului primește de la botez un înger păzitor, versurile redau și o rugăciune către acest ocrotitor în *Rugăciune către Îngerul Păzitor* spre dobîndire a unei protecții atît de necesare pe parcursul vieții „, Fii cu mine, fii mereu!”, atît ziua, cît și noaptea, din intensa dorință de a nu face rău.

Într-un moment dificil, „, în noaptea exilului” pîndit de dușman, Ion Vinea caută resortul de a depăși, de a merge înainte, luminat de un înger cu „, sabia de lumină” și numai așa „,Voi sparge prin beznă cărarea grea/ pas cu pas: ca un viteaz, ca un drumeț, ca un tîlhar./ după legile acestui negru hotar/ de dibuiri, de înțeleștări, de viclenie,/ pînă la capăt. De-un cîntec noaptea va fi plină,/Căile Tale toate duc la lumină.”

Vasile Voiculescu consideră că nimic material nu este valoros înaintea lui Dumnezeu, ci rugăciunea „, Bolți de dor sub turla mari de gînd”, inima ridicată spre cer în meditații profunde „,sfere/ De tăcere pîrtii către rai...”, liman al liniștii dorit mereu „,Să Te caut cu antene de extaz.”

În lirica feminină, tema rugăciunii apare la Elena Văcărescu, vede în Dumnezeu măreția și puterea de a conduce întreaga natură și viață „, Tu arunci sclipiri de soare pe șesuri și coline” izvorul liniștii și scoaterea la liman de pe marile furtuni ale vieții” ce cunoaște toate tainele sufletului uman „,Cel mai amar din plînsul ce l-aș fi plîns vreodată” își exprimă cu o imensă sensibilitate cererea ca

⁵Ilie, Emanuela, *poezia-rugăciune în spațiul închisorilor*, în www.diacronia.ro, BDD-A86.

⁶Rusu, Mina-Maria, *Minor poets from Gîndirea*, în www.upm.ro, Journal of Romanian

⁷Bertholet, Alfred, *Dicționarul religiilor*, Ed. Universității „A. I. Cuza”, Iași, 1995.

„,inima-ntreagă s-o umpli mai curînd”. Inima e izvorul vieții și al cunoașterii, veșnic însetată de noi experiențe din „, astre gînditoare”, să se avînte în „, cînturi supreme” și abia atunci după ce divinul o va umple „, se va îmbăta de-o calmă, puternică tăcere.” O a doua creație *Rugămintea* descoperă o cerere de eternizare a frumuseții naturii prin regretul trecerii timpului, al finalității vieții, asemănată cu trecerea ireversibilă a frumuseții unui trandafir, ambele „,Și trandafir și inimă merg în pămînt.”

Rugă de Otilia Cazimir dezvăluie un moment de meditație avut în ceasurile unei slujbe la ceas de seară, poate o meditație la propria viață „, În înserarea prea devreme”. Vederea credincioșilor în modul firesc cu lumînări în mâini, pornind spre o biserică străveche din vremea Ducăi- Vodă, auzul Evangheliei, al

psalților, toate generează o comuniune a sufletului cu cei plecați din această lume cu care împreună se unesc pentru o rugăciune comună către Dumnezeu.

Pentru Zorica Lațcu, rugăciunea vine ca o mângâiere din plinătatea naturii din care răsare grâul ce se va transforma în pâine, oferită ca ofrandă la altar, jertfă în semn de milă și iertare, știind că pâinea e simbol al trupului lui Hristos din împărțășanie, mângâiere pentru „rana noastră”. Plecarea genunchilor, simbol de mare umilință, e necesară pentru a obține mila cerească, alături de împărțășania cu „pâinea plămădită în sudoare/ Și vinul îndulcit în greu amar,/ În taine de viață făcătoare/ Prefă-le Tu, cu veșnicul Tău har.”

Imensa dorință de a-L cunoaște deplin, cu toată ființa, pe Dumnezeu apare și la Daniel Ilie Turcea, poet de factură religioasă. „ Răsari, Doamne, în inima-mi, viață/ Și bucurie în ceață,/ În sângele meu” deși pare că Dumnezeu poate fi regăsit pretutindeni „ din lucruri, din fier și din ceară, din arbori, din tot ce vedem” nu este suficient, abia prin vibrațiile interioare poți conștientiza prezența Sa „ în inima mea”, „ în viața-mi ce ține o seară,/ răsari” pentru a ajunge la țelul creștin: „Învie în trupul meu, Doamne,/ Învie în inima mea,/ Înălță cu gândul Tău, viu/ să-mi fii/ Lângă Tine în Dumnezeu” locul se poate dobîndi prin împreuna lucrare a lui Dumnezeu și a omului „și porni Dumnezeu și spre El/ viața-mi.”

Într-o altă *Rugăciune*, instanța poetică cere cu insistență purtarea crucii vieții, asemenea lui Iisus în drumul jertfei supreme, o durere copleșitoare necesară pentru a obține iertarea divină: „ Dă-mi, Stăpîne, Crucea ta/ Și mă-nvață a o purta./Și în inimă, cu jale,/ Dă-mi durerea maicii Tale” o cerere asemănătoare cu cea a sfinților, existentă în mărturiile ascetice, cererea experiențelor după modelul divin, ca mod de manifestare a dragostei față de Iisus Hristos, purtarea crucii izbăvitoare de păcate.

Poezia de tip rugăciune atestă că într-un moment al drumului creației, poeții s-au așezat în fața lui Dumnezeu, s-au comportat firesc experimentînd dimensiunea sacrului. Versurile lor rămîn expresia atingerii divinității, expunerea sensibilă a propriilor trăiri în cuvinte, transformate într-o împărțășanie a Cuvîntului, pentru împărțășirea cititorilor. Fără a exprima neapărat concepții teologice sau experiențe mistice, ei și-au adus ofranda prin a zidi în sufletele altora sămînța dumnezeirii prin cuvînt. Versurile lor hrănesc spiritual generații de generații, cu bucuria de a se împărțăși din scînteia divinității.

Bibliografie:

1. Bertholet, Alfred, *Dicționarul religiilor*, Ed. Universității „A.I. Cuza”, Iași, 1995.
2. Călinescu, George, *Istoria literaturii române de la origini pînă în prezent*, Ed. Minerva, București, 1980.
3. Ilie, Cleopa, *Ne vorbește părintele Cleopa*, Volumul IV, Ed. Mănastirea Sihăstria, 2010.
5. Ilie, Emanuela, „Dă-ne, Doamne, mîntuirea/ pentru jertfa ce-am adus...” *Poezia-rugăciune în spațiul închisorilor comuniste* în www.diacronia.ro, BDD-A86
6. *Îndrumări misionare*, Ed. Institutului Biblic și de Misiune Al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1986.
7. Lossky, Vladimir, *Teologia mistică a Bisericii de Răsărit*, Ed. Anastasia, Iași, 1994.
8. *Ruga poezilor - Antologie de poezie creștină*, Ediție îngrijită de Nicolae și Aurelia Ciudin, Ed. Helios, Iași, 1997.
9. Rusu, Mina-Maria, *Minor poets from Gîndirea*, în www.upm.ro, Journal of Romanian Literary Studies, p. 47-51, 2016.